

Soil Association tarafından hazırlanan "A Share in the Harvest" adlı yayının Türkçe çevirisidir. Yavuz İskit, Sema İskit, Serdar İskit, Doruk Kaya, Fatih Kaya ve Esra Kendirci tarafından çevrilmiştir.
Orijinal doküman: http://gidatopluluklari.org/wp-content/uploads/2014/10/csa_a_share_in_the_harvest.pdf

HASATTAN HİSSE

TOPLULUK DESTEKLİ TARIM İÇİN BİR EYLEM EL KİTABI

2. Baskı

1. Rehberin Kullanımı

Topluluk Destekli Tarım (TDT), İngiltere’de görece yeni ve gelişmekte olan bir kavramdır. Bu rehberde yer alan tavsiyeler, İngiltere’deki birkaç TDT inisiyatifinin deneyimlerini esas almakta ve bununla birlikte TDT’nin oluşumuna dair çok sayıda faydalı dökümanın yayınlandığı özellikle ABD gibi deniz aşırı ülkelerin deneyimlerinden de yararlanmaktadır.

“The Soil Association” (İngiltere’de sağlıklı toprak için faaliyet gösteren bir sivil toplum kuruluşu - Toprak Birliği) 1999’dan beri TDT’yi geliştirmek ve teşvik etmek için çalışmakta ve bu çalışmalarını desteklemek üzere süreçte kazanılan deneyim ve bilgileri içeren bir takım dökümanları yayınlamaktadır. “A Share in the Harvest” (Hasattan Hisse) İngiltere’de TDT’nin yapılabiliğini araştıran bir çalışma olarak yürütülmüş ve bu konuda çok değerli temel bilgilerin elde edilmesini sağlamıştır. Üç yıllık bir destek projesi olan "Cultivating Communities" (Tarım Yapan Topluluklar); ilginç vaka çalışmaları ile yerel gıda şirketlerinin organizasyonel yapıları ve domuz yetiştiriciliği gibi bazı pratik kılavuzlar içeren bir kitapçık ışığında yürütülmüş; bu el kitabının ilk basımına olanak sağlamıştır.

Yenilenen bu el kitabının amacı, TDT projesi geliştirmek isteyen her kişiye destek sağlamaktır. Bu el kitabı, İngiltere’de ortaya koyduğumuz farklı biçimde TDT’leri geliştirilebilecek bir iskeleti sunan dinamik bir dökümandır. Bu döküman, buyruklar, katı kurallar içermeyecek, faydalı bilgileri ve kılavuzları sağlayacak şekilde tasarlandı.

Bu el kitabında bazı TDT gruplarının durum incelemelerinden de bahsedilmektedir. Bunlar ve diğer bir çok benzerine www.soilassociation.org/csa.aspx sekmesinden ulaşılabilir.

Eğer sizin ekleyeceğiniz bilgi, paylaşacağınız öneriniz veya bu el kitabında doğru olmadığını düşündüğünüz bir içerik varsa lütfen aşağıdaki iletişim bilgilerinden bize ulaşın:

CSA and OrganicBuying Groups Project (TDT ve Organik Satınalma Grupları Projesi)

Soil Association

South Plaza, Marlborough Street, Bristol BS1, 3NX

T: 0117 914 2424

E: adaniel@soilassociation.org

W: www.soilassociation.org/csa.aspx

Eylem El Kitabının bu ikinci baskısı, “Big Lottery” (İngiltere’de piyango gelirleri ile değişik gruplara finansal destek sağlayan bir kurum) tarafından finanse edilen “Making Local Food Work” (Yerel Gıda Çalışması Yapma) projesinin bir parçası olarak basılmaktadır.

2. Topluluk Destekli Tarım Nedir?

Topluluk destekli tarım (TDT) gıdanın nasıl üretildiği ve sofraya getirildiği ile ilgili sorumluluk almaktır. Çiftçi ve onun ürettiği gıdayı yiyen insanlar arasındaki doğrudan ilişkidir. TDT terimi ilk defa Amerika’da ortaya atılmıştır ve üretici tüketici arasındaki ortaklıkla ilgili geniş bir alanı kapsar. Her bir TDT uyarlaması kendine özgüdür, gelişme aşamalarındaki koşullara bağlı olarak şekillendirilir.

Biz TDT’yi şöyle tanımlıyoruz: TDT, idealinde çiftçi ile tüketiciler arasında sorumlulukların ve ödüllerin paylaşıldığı bir ortaklıktır². TDT çiftlikleri tüketici üyelerine doğrudan sorumlu olarak, yüksek kalitede taze gıda sağlamaya gayret eder ve organik ya da biyodinamik tarım yöntemlerini kullanırlar. Genellikle TDT çiftliklerinde geleneksel yöntemlerle tarım yapılanlara göre daha çok insan çalışır ve bazı TDT grupları üyelerini üyelik bedellerinin bir kısmı ile takas edilmek üzere çiftliklerde çalışmalarını konusunda yüreklendirir.

TDT, çiftçilerin bir taraftan iyi çiftçilik uygulamalarına odaklanmalarına izin veren, aynı zamanda verimli ve karlı çiftlikleri idame ettirebilecekleri daha adil ve bölgesel bir sistem inşa etme konusunda oluşturulmuş bir taahhüttür.

2.1 TDT modelleri

TDT’ler hizmet verdikleri topluluğun kültürünü, toprağın ve onu işleyen çiftçinin kapasitesini yansıtır. Bu nedenle bir TDT girişimi ile bir diğersinin aynı olması olası değildir. TDT uygulamaları, toplumun ihtiyaçları zaman içinde değiştiğinden dinamik olma eğilimindedir. Sadece İngiltere’de bile tek çiftlikli TDT grupları, tüketici destekli kutu gönderim sistemleri, koruma tabanlı girişimler, niyetsel topluluklar³, kiralama ya da devralma şemaları, kentsel gıda yetiştirme projeleri, toplumsal paylaşımlar ve hayır projeleri tarzında çok çeşitli girişimler mevcuttur.

Kitapçıkta ya da internet sitesinde bazı vaka çalışmaları bulunmaktadır

(www.soilassociation.org/csa.aspx’de nelerin yapılabildiğine dair örnekler görülebilir).

Bu nedenle TDT bir son ürün tariflemeyi, yeni bir bölgesel gıda sistemi nasıl geliştirilebilir ile ilgilenir. Ancak TDT grupları, kimlerin organize ettiği ya da bu motivasyonun arkasında kimlerin olduğuna göre dört başlıkta sınıflandırılabilirler:

Çiftçi-güdümlü: Üyelerin maddi olarak katkıda bulunduğu çiftçi tarafından organize edilir.

Diğer unsurların katkısı azdır ama, tabii sistemden sisteme değişiklikler gösterir. ABD’de belki de en yaygın TDT grubu türüdür. Bu, İngiltere’de müşterilerin sık sık çiftliğe geldiği aktivitelerle gerçekleşen “üretici yürütücülüğünde sebze kutusu gönderim sistemi”ne eşdeğerdir.

Toplum/tüketici-güdümlü: Tüketiciler istedikleri ürünleri üreten çiftçi ile yakın çalışarak sistemin yürütmesine katkı sunabilir hatta tümü ile sistemi yürütebilirler. Bu sistemde tüketicinin dahil olma derecesi değişkendir. ABD’de ilk uygulanan model budur. “Stroud Community Agriculture” ve “Camel CSA” iyi örneklerdir.

Çiftçi kooperatifi: Çiftçi odaklı organizasyonun birkaç çiftçinin bir araya gelerek üyelerine daha çok çeşit ürün sağladığı şeklindedir. Bu model, çiftliklere kendileri için en uygun çiftçilikte özelleşme imkanı tanır (büyük çiftlikler ölçekli üretim alanlarına odaklanırken, daha küçükler belirli bitkilere, yüksektekliler de hayvancılığa yönelebilirler). Bu sistemin Japonya ve Almanya’da birçok örnekleri vardır⁴.

²Ortaklık: karşılıklı güven, açıklık, risklerin ve ödüllerin paylaşılmasına dayanan ilişki

³Daha iyi bir sosyal sistem oluşturmaya 'niyetli' insanların yaşadıkları kominal gruplar

⁴Soil Association (Toprak Birliği)'nin TDT Fizibilite Çalışması, *Riski ve Ödülü Paylaşmak*

Çiftçi-Tüketici kooperatifi: Yukarıda tanımlandığı gibi çiftçiler ürün çeşitliliği sağlamak için kooperatif ağları geliştirirler ancak bu sistemde daha fazla tüketici taahhüdü mevcuttur. Tüketiciler çiftçilerle beraber araziye ve diğer kaynaklara ortak olabilir ve gıdanın üretim-dağıtımında birlikte çalışırlar. "Stroud Food Hub" kooperatifi, sahiplenmenin üretici ve tüketici üyelerce birlikte yapıldığı bu türün öncü bir modelidir.

2.2 Bu sizin için mi?

TDT bölgesel gıda ekonominizi destekleyen özel bir girişimin geliştirilmesinde rol oynama fırsatıdır. Ama öncelikle kendinize böyle bir oluşumun içerisinde neden bulunmak istediğinizi sormalısınız.

Basitçe yöresel gıda üretmek ya da tüketmek mi istiyorsunuz? Zira, her ikisi için de daha uygun seçenekler vardır. Kutu gönderim sistemleri⁵, çiftlikten satış ya da çiftçi pazarları gibi doğrudan alışveriş yöntemleri TDT'dekinden daha az çaba gerektirir. Tabii ki bu türde dağıtım yöntemleri TDT grupları tarafından da gerçekleştirilebilir ancak, unutulmamalıdır ki, TDT aynı zamanda üyeler ve çiftçi arasındaki karşılıklı destek anlayışıdır. Örneğin tüketici üyeler, ön ödeme yaparak gıdalarını (veya çiftlik ürünlerini) çiftlikten doğrudan satın alma taahhüdünde bulunabilirler. Karşılığında TDT grubunun nasıl işleyeceği konusunda söz sahibi olma fırsatları vardır. Çiftçi iseniz de üyelerle tüm sezonluk ihtiyaçlarını karşılama taahhüdü vermek zorunda olabilirsiniz.

Kısaca TDT:

Karşılıklı destek ilişkisidir

Taahhüt gerektirir

Organizatörler için sıkı çalışma gerektirebilir

Tarıma yerel kültürü geri getirmekle ilgilidir.

2.3 TDT uygulamasına başlamak isteyen çiftçiler

Çiftçiler açısından bakıldığında TDT uygulamalarının artıları ve eksileri vardır.

Avantajları:

Güvenli (ama orta düzeyde) bir gelir sağlar.

Sorumluluğun paylaşılması, üründe bir hasar olursa kaybın tüketiciler tarafından da paylaşılması anlamına gelir.

Toplulukla yapılan anlaşma gerçek bir moral artırıcı faktör olabilir - TDT çiftçileri ürettikleri gıdaları yiyen insanlardan ne kadar çok olumlu geribildirim aldıklarını konuşurlar.

Çiftlikte daha çok insanın olması burayı daha sosyal ve eğlenceli yapar.

Dezavantajları:

Topluluk TDT'nin nasıl çalışacağının planlamasına karışmaya başladığında bir miktar kontrol kaybı olabilir. Bazı dikkatli planlamalar ile bu en aza indirilebilir.

Çiftlikte çok sayıda insan olması çiftçi için sinir bozucu (hatta tehlikeli) olabilir.

⁵Sebze kutusu gönderim sistemi, yöresel üretilmiş, taze toplanmış, haftalık olarak kapınıza ya da belli bir noktaya teslim edilmiş bir kutudur (çanta, çuval ya da file). Kutuya hangi ürünlerin konacağına yürütücü karar verir ve ürünler mevsimine uygun, hazırda olan sebzelere göre haftalık değişkenlikler gösterecektir (Soil Association Technical Guide – Toprak Birliği Teknik Kılavuzu'na bakın).

2.4 Eğer siz kendiniz bir tane oluşturmayacaksanız katılabileceğiniz bir TDT grubu bulmak

Bölgenizde kendilerine yer edinmek için yeni üye ve üreticiler arayan TDT grupları bulmak mümkündür. Bölgenizde neler olduğunu websitesinden bulabilirsiniz (yerel TDT grupları sekmesine bakın).

Bir TDT çiftliğinin nasıl organize edilmesi gerektiğine dair bir örnek

TDT çiftlikleri haftalık olarak üyelerine, doğrudan çiftlikten teslimle veya alabilecekleri belli bir noktaya bırakarak ya da doğrudan evlerine teslim ederek sebze kutularının dağıtımını temin ederler. Çiftlikte ne üretilebileceği ve üyelerin neleri almayı isteyecekleri konusunda bir kez uzlaşma sağlandığında çiftçi bir ekim planı yapar ve sezonluk bütçeyi ortaya koyar. Bu tüm üretim giderleri ve çiftçiye verilecek makul düzeyde maaşı kapsar. Sonra bu bütçe üyelerin onayına sunulur ve yıllık toplam maliyet üye sayısına bölünerek üye başına yıllık maliyet hesaplanır.

Diğer bir seçenekte; üyeler arasından seçilmiş çekirdek bir grup bir abonelik sistemine karar verebilir ve üyeler daha düşük gelir düzeyli üyeleri sübvansede kullanılmak üzere bir burs programına daha fazla ödeme yapmayı seçebilir. Daha detaylı bilgi için bölüm 9.1.1' e bakınız.

3. Kendi TDT Grubunuzu Oluşturmak

Dikkate almanız gereken bazı başlangıç soruları:

Neden bir TDT'ye gereksinim var?

Kim bir TDT grubu istiyor ve neden?

Gerçekte neye ulaşmaya çalışıyorsunuz?

Sizin için hazır olan fırsatlar neler?

TDT grubunun temelini oluşturacak değerler nelerdir?

Bir TDT grubu için vizyonunuzu nasıl geliştireceksiniz?

Tüm katılımcı üyelerin vermeleri gereken katkı nedir?

Başarısız olmanıza en çok neden olabilecek nedir?

3.1 Tavuk mu yumurtadan yoksa yumurta mı tavuktan?

Nereden başlayacaksınız? Bir TDT inisiyatifi için dört temel vazgeçilmez unsur vardır:

TDT grubunun üyelerini motive etme yeteneğine sahip kişi veya grup.

Sorumlulukları ve tercihi paylaşmaya istekli becerikli bir üretici.

Bilinçli tüketiciler.

Erişilebilir, hazır arazi.

Demek ki, ilk basamak elde olanların envanterini çıkarmaktır. Bu el kitabı, geriye kalanı bir araya getirmeniz için yardım etmek üzere tasarlanmıştır. Başlangıç noktanız ne olursa olsun atmanız gereken adımlar çok benzer olacaktır. Değişen, üyelerin katılım derecesidir. Daha önce de bahsedildiği üzere üyelerin katılım derecesi anlamında iki yaklaşım vardır:

Tüketicinin başı çektiği düzenlemeler – bir çok üyenin dahil olmasıyla.

Çiftçinin başı çektiği düzenlemeler – daha az sayıda üyenin dahil olmasıyla.

3.2 Başlarken – dikkate alınacaklar

İddialı olmamak ve küçükten başlayıp organik olarak büyümek iyi bir fikirdir. Eğer arazisinde üretim yapan bir çiftçi iseniz TDT grubu tam olarak oluşuncaya kadar ürünlerinizi değişik marketlere satarak idame etmeniz en iyisidir. Var olan bir TDT sistemini ziyaret etmeye ve onların nasıl yaptığını hissetmeye çalışın. Bu ziyaretin ayarlanması için “Soil Association”dan destek alabilir veya ziyaret için size en uygun olan TDT grubu hakkında fikir sahibi olmak için web sitesindeki örnekleri gözden geçirebilirsiniz.

Üreticiler ile tüketiciler arasında oluşturulan ortaklığın karşılıklı çıkarların gözetilmesi üzerine oluşu, TDT'nin özüdür. Bu ilişkinin kurulması zaman alır. Planlanması ve geliştirilmesi peş peşe toplantılar ile gerçekleşir. İlk toplantılar gelecekte yapılacak diğer toplantıların tarzını belirleyecektir ve başlangıçta büyük gruplar ile başa çıkmak biraz deneyim gerektirir. Bu nedenle, ilk toplantılarda deneyimli bir kolaylaştırıcının yardımını almayı düşünebilirsiniz. Aşağıda listelenen noktalar toplantıların çoğunun hazırlığında size yardımcı olacaktır (Bölüm 11'deki Etkili bir Toplantı Yapma Rehberine de göz atın):

Her bir toplantı için açık ve ulaşılabilir hedefler belirleyin.

Ne tür grup veya kişinin çalışmak istediğini ve bunların kendileri için ne tür ortak kurallar koyduklarını sorun.

Karar verme ve anlaşmazlıkları çözümü için yöntemleriniz olsun.

Ortak ve farklı ilgi alanlarını tanıyın.

Bir konu üzerinde katılımcıların her birine konuşma hakkı verin. Toplantıya katılanları küçük gruplara bölerek çalıştırın ve sonra her bir grubun çalışma sonuçlarının özetlerini toplayın.

Kritik olmayan bir duruşunuz olsun.

Karşılıklı güçlü ve zayıf yönlerle, farklı görüşlerle çalışmayı öğrenin.

İyi kararlar alabilmek için insanların neyi bilmesi gerektiğini dikkate alın.

Para ve yanlış anlaşılmaya müsait diğer konularda açık olun.

Son olarak, iyi dinlemenin yerini tutacak hiç bir şey yoktur!

Ortaklıklar

Ortaklık çalışmasının ilkeleri, sadece tüketici ile üretici arasında değil, katılan tüm tarafların kendi aralarında geçerlidir ve TDT'nin esasıdır. Katılan tüm taraflar projenin, gelişiminin ve idealinde diğer tarafların iyiliğinin sorumluluğunu üstlendiğinden, bu tür ortaklık sözleşmeli satın alma hizmetlerinden farklıdır. Sizin TDT grubunuzun resmi veya gayri resmi (örneğin bir başka bir çiftlik veya köy dükkanı ile) bir ortaklık oluşturmasının size yardımcı olup olmayacağını değerlendirin.

3.2.1 TDT grubu oluşturmanın on basamağı

TDT grubunuzun gelişimi her ne kadar sizin şartlarınıza bağlıysa da, aşağıdaki basamaklar faydalı bir rehber olacaktır. Her bir basamak ayrı bir toplantı, hatta bir çok toplantı yapılmasını gerektirebilir. İnceleme basamağı, amacın netleşmesine, vizyonun oluşturulmasına ve katılım ilhamına yardımcı olduğundan, en can alıcı olan basamaktır.

1. TDT'nin incelenmesi

Neden yerel gıda yenmeli?

TDT nedir?

Neden küçük çiftliklerin desteğe ihtiyacı vardır?

TDT'ye başlamadaki kazanç nedir?

Kırsalın sizin istediğiniz gibi şekillendirilmesi için bir fırsat olarak TDT.

Sürdürülebilir gıda ve çiftçilik nedir?

Gıda üretimi ve taşıma için kullanılan petrol bu kadar pahalı, hatta tükenmek üzere olan bir kaynak iken, toplum nasıl kendini besleyecektir?

2. TDT grubunuzdan ne istiyorsunuz?

Organik gıda? Tarlanın nasıl işlenmesini ve gıdanın nasıl üretilmesini istersiniz?
Çiftliğe gidip gelmek?
Çiftlikte çalışmak?
Grup gelecek için ne arzu ediyor?
TDT grubunun amaçları nelerdir?
TDT grubunu kim planlayıp geliştirecek?

3. Bir çekirdek grubun seçilmesi:

Bir çekirdek gruba ihtiyacınız var mı?
Çekirdek grubun sorumlulukları nelerdir? (Bölüm 4'deki çekirdek grup ve Bölüm 5'e bakın)
Nasıl, ne kadar süre için seçilecekler ve yeniden seçilebilecekler mi?
Görevin adil paylaşıldığının izlemine nasıl yapacaksınız?

4. Tarla ve onu işleyecek birini bulmak:

(Bölüm 7 ve 8'e bakın)

5. Sizin için hazır olan finans kaynakları nelerdir?

Sizin durumunuzla ilgili özellikli olan nedir?
TDT grubu için bir banka hesabının açılması.
Bir sayman üyenin atanması.
Bağış bütçesinin oluşturulması (Bölüm 6'ya bakın)

6. Hisse fiyat ve dağılımları:

(Bölüm 8 ve 9'a bakın)
Çiftlik ne üretecektir?
Üretim maliyetleri nedir?
Her bir üyeye düşen maliyet ne kadar olacaktır?
Ürünleri üyelere nasıl ulaştıracaksınız (Bölüm 9' bakın)
Mevsim değişimi ile tedarikte kesilmeler olacak mı?
Ürün olmayan dönemde başka yerden satın alma yapıyor musunuz? Evetse - nereden?
Aldığınız gıdanın taşınması için bir uzaklık limitiniz var mı?
Üyelerinize sunacağınız ürün gamını genişletmek için diğer yerel çiftlikleri destekleyecek misiniz?

7. Daha çok üyenin kaydedilmesi:

TDT grubunun üyelik teklif metninin kaleme alınması. (Bölüm 4'e bakın)

Üyelere hisselerinin tümü veya birer kısmı için çalışma fırsatı sunacak mısınız?

Ne tür üyeler istiyorsunuz?

Değişik sosyal ağların parçası olan üyeleri nasıl bulacaksınız?

8. Çiftlik etkinlikleri:

Çiftçilik ile ilgili etkinlikleri başlatmak.

Etkinlikler ve davetler düzenlemek (Bölüm 10'a bakın)

Organizasyon ve aktivitelerin gerçekleştirilme yükünü nasıl dağıtabilirsiniz?

9. Hukuki yapı:

TDT grubunuzun rehber alacağı ilkeler nelerdir?

Kim, hangi işten sorumludur?

Yapısal ve hukuksal ilkelerin kaleme alınması. (Bölüm 5'e bakın)

10. Bağı korumak:

(Bölüm 4'e bakın)

4. TDT ÜYELERİ:

TDT grubuna katılmak isteyen insanları nasıl bulur ve bu katılımı nasıl devamlı kılarırsınız? Kaç kişi toplamanız gerektiği aklınızda ki girişimin büyüklüğüne bağlıdır. 10-15 kadar az ya da genellikle 50-100 arası sebze üretim düzenleri ve hatta eğer aranızda çiftlik almayı düşünüyorsanız 1000'e bile çıkabilir ("Fordhall" Çiftliği vaka çalışmasına bakınız). Üyelerin motivasyonlarını da anlamak önemlidir.

İnsanların bir TDT grubuna katılmak istemelerinin altında 3 ana neden yatar:

1. Yerel, organik gıda kaynağı olması.
2. Yerel çiftçilerine destek olmak.
3. Gıdalarını kimin, hangi koşullarda ürettiğini bilmek.

Ve günümüzde gitgide:

4. Gıda güvenliğinin sağlanması için kullanılması gereken petrol fiyatının geleneksel gıda üretimi ve taşınmasını mali açıdan imkansız kılması veya genelde insanların küresel ısınma ve tükenmekte olan petrol kaynaklarına tepki olarak düşük enerjili tarımı desteklemek istemeleri.

İnsanların TDT grubuna katılmalarını etkileyen diğer faktörler de şöyle sıralanabilir:

Mali açıdan – üyeler ne kadar ödemeye hazırlar?

Aile büyüklüğü - bütün aileyi doyurmak için ne kadar ve ne çeşit ürün gerekli?

Gıda tercihi – alışılmadık bir ürün isteği var mı, yoksa daha alışıldık ürünlerin üretimi ile mi yetinilecek?

Çiftlik et için hayvan besliyor mu? Bu sorunun cevabı bazı vejeteryanları vazgeçirebilir.

Diğer taraftan çocuklarının çiftlik hayvanları ile iletişimi olmasını isteyen aileler için çekici olabilir.

Gıdayı hazırlamak için boş zaman (TDT üyeliği; toplananın paylaşılması, ürünün temizlenmesi, depolanması ve pişirmeye katılmayı gerektirecektir).

Şehirli veya kırsal üye – bu iki grup benzer motivasyonlar taşıyabilirlerse de (çiftlikle bağlantı halinde olmak, gıdanın kaynağını bilmek istemek, vb) farklı durumları olacaktır.

Genelde şehirli topluluklar gıda üretiminden daha kopuktur. Bu da demektir ki, şehirli toplulukların TDT ile aralarındaki ilişki pratik olarak, erişim yüzünden daha sınırlı olacaktır. Genelde bu erişim ürünün şehir/kasabaya kararlaştırılmış bir noktaya bırakılması ve arada sırada yapılan çiftlik ziyaretleri ve kutlamalarla sınırlıdır. Yine de bu, şehirli TDT destekçileri için çok önemli bir fırsattır.

Üretim alanına uzaklık, üyelerin çiftlikle iletişimini ve ürünün dağıtılma metodunu belirler. Ürünün teslim alınma noktasının yakın bir kasabada belirlenmesi bir TDT grubunu yeni üye gruplarına açabilir. Bu, gıdanın alıcıya ulaşması için kat edeceği yolu da kısaltacağından aynı zamanda TDT grubunun karbon ayak izini de azaltacaktır.

Farkındalık – çevresel sorunlar ile ilgilenme ve TDT bilgisi.

Sağlık –fiziksel egzersiz.ve sosyal destek.

4.1 TDT grubuna katılacak kişileri nerden bulacaksınız?

TDT grubu üyeleri birbirinin aynı olmayacaklardır ama TDT grubunun ihtiyaçlarını karşılayabilmek için belli bir düzeyde asgari müşterek sağlanmalıdır. Muhtemelen TDT grubunuza ne tür üyelerin uyacağını bilirsiniz ve bu da onları nasıl bulacağınızı belirler. Üye alımının söze dayalı oluşu, uzun dönem istikrar sağlama nedeniyle en etkili yol gibi görünmektedir. Ama bu, sadece kurulu TDT gruplarındaki memnun üyelerinin sözleri doğal yollarla yayması koşuluyla bir seçenek olabilir. İlk başta üyelerle muhtemelen uzaktan, elden ele dolaşan, teklif edilen TDT grubunu anlatan broşürlerle veya sunum yapılarak sözleşilmesi gerekecektir. Bir sunum, ilk buluşmaya bir temel teşkil edebilir (bakınız:TDT oluşturmak için 10 adım,Kısım 3 Kendi TDT'nizi geliştirmek) ve TDT'nin ne olduğunu, yararlarını, üyelerinin neler başarabileceklerini veya neler bekleyebileceklerini, nasıl katılabileceklerini anlatmalıdır. Sözü ağızdan yaymak, zaman içinde en etkili ve uzun vadeli yol olarak gözükmektedir. Ama bu, TDT için sadece seçeneklerden biridir. Bu seçenekle ilgili üyeler TDT grubunun resmi varlığını günlük hayatta doğal bir biçimde dile getireceklerdir. İlk başta muhtemelen üyeleri daha doğrudan ve yönlendirici şekilde bağlamak gerekecektir. Yani ilgili TDT grubu ile alakalı broşürler dağıtmak veya sunum yapmak gerekebilir. Bu sunum ilk buluşmanın temeli olabilir (Bölüm 3'e bakın). TDT'nin ne olduğunu tanımlamalısınız, TDT'nin kazançlarını, nasıl şeyler beklemeleri gerektiğini ve nasıl katılımında bulunabileceklerini.

En iyi başlama noktası en sık görüştüğünüz insanlardır; aileniz, arkadaşlarınız ve iş arkadaşlarınız. Kişilerin size rahatlıkla ulaşabilecekleri bir temas noktası organize etmekle başlayınız.

Bundan sonra hala katılacak üyeler arıyorsanız, zaten var olan topluluklardan faydalanabilirsiniz. Mesela çiftçi marketleri potansiyel TDT grubu üyeleri ile bağlantı kurmanız için iyi bir fırsat olabilir. Bağlantı kurabileceğiniz diğer gruplarsa:

Toplum grupları: Komşular, mahalle, Kadınlar Enstitüsü (Women's Institute – WI).

Tüketici toplulukları: Gıda üretiminde yer alan ya da satın alan gruplar. Yerel organiğe destek grupları (yerel toplulukları bulmak için Soil Association-Toprak Birliği ile temasa geçebilirsiniz).

Çevreci topluluklar: Transition Towns Network, topluluk oluşturan gruplar, yerel Greenpeace ve Dünya Dostları grupları.

Topluluk bahçeleri , meyve bahçeleri ve şehir çiftlikleri: TDT'lerle benzer prensiplerde yürürler. Kırsal alandaki çiftlikler kadar büyük olmasalar da sosyal ve kültürel önemini ve yararını bilirler. Eğer büyük çapta bir TDT kurmak istiyorsanız, özellikle aktivistleri ile, İyi bir destek ve bağlantı noktası olabilirler (The Federation of City Farms and Community Gardens – Şehir Çiftlikleri ve Topluluk Bahçeleri Federasyonunun ek 11.2'sine bakın).

Dini topluluklar : Toplu anons noktalarına ilan asabilir veya ilgili bir magazine ilan verebilirsiniz.

Yemekle ilgili gruplar: Okul kahvaltılı grupları, mahalle kahveleri, mutfak klüpleri, özel diyet (diyabet gibi) destek grupları.

Politik Gruplar: Bir çok kasaba ve şehirde yerel "Green Party – Yeşil Parti" grupları vardır.

Yerel Gazete: Yerel gazetede yer almak için destek alabilirsiniz veya ilan verebilirsiniz.

El İlanları: Kafe ve ya ilan panolarına el ilanı bırakabilirsiniz.

Ajanslar

Bölgenizde TDT grubunun gelişmesine yardım etmek isteyen ajanslar bulunabilir. Bu ajansların kendi programları ve düzenleri olmalarına rağmen genelde faydalıdırlar. Bir TDT kurma ve sürdürme girişimi bir ajans tarafından desteklendiğinde, tek bir kişi tarafından yürütülmesine göre daha çok başarıya ulaşma şansı olacaktır. Ancak diğer taraftan da, sadece ajans tarafından yürütülen programlar kararlı üyeler bulmakta başarısız ve yetersiz kalacaklardır. Sağlık sektöründeki gıda üretim çalışmalarının sağladığı egzersiz olanağı, meşguliyet terapisi, beslenme eğitimi, topluluk kurma ve sosyalleşme gibi ajanslar tarafından yürütülen başarılı TDT örnekleri vardır. Her bir bölgenin farklı gereksinimleri olduğundan ajans desteği açısından farklı öncelikleri olacaktır.

4.2: Çekirdek grup veya yönetim kurulu:

TDT gibi çekirdek grup terimi de Amerika Birleşik Devletlerinde seçilmiş bir kurulu belirtmek için kullanılır. Bu grup üyelikle ilgili işleri yapar ve çiftçinin üretime odaklanmasını mümkün kılar. Bu kurul yetiştirme ve hasatın ötesinde her şeyden sorumlu olabilir, veya bir proje kurumsal bir hal aldıktan sonra; projenin uzun dönem hedeflerini ele almak üzere daha seyrek bir araya gelen bir müteveli heyeti türü rol oynayabilir.

Çekirdek gruba ihtiyacınız var mı?

Belki TDT grubunuz üyelerinizin çoğunun yeterince katkıda bulunabileceği kadar küçüktür, ya da tüm işlerin sorumluluğunu alabilen enerjik bir kişinin insiyatifinde olabilir. Çiftçilerin yakın üye/müşteri ilişkisini devam ettirebiliyor, gıdayı büyütüp, paketleyip size getirebiliyor olmaları da mümkündür. Fakat bir çok durumda çekirdek grup TDT grubunun kalbini oluşturur.

Sorumlulukları şunlardır:

- * Üye alımı
- * İletişim
- * Gıda dağıtımı
- * Finans
- * Davetler ve toplantılar organize etmek

En önemlisi çekirdek grup TDT grubunu yürütür. Üyelerinin belirledikleri prensipler içinde topluluğun amaçlarına ulaşıldığından emin olurlar. Çiftçiyle birlikte ürün fiyatlarını kararlaştırırlar. Çiftçiler genelde çekirdek grupta yer alırlar ama eğer almazlarsa çekirdek grup çiftçi ve tüketiciler arasında elçi görevi görür. Bu grup genelde gönüllülükle oluşur, TDT grubu

ilk kurulduğunda daha sık ama sonra işler bir düzene oturunca daha az sıklıkla toplanırlar. Kimin çekirdek grupta ne rol alacağını ve yetkilerinin neler olacağı hakkında açık olun. Kimlerin nasıl yetkileri ve hangi sorumlulukları olacaktır?

Bazı TDT grupları karar alımı için çekirdek grubu, diğer işlerin (mesela gazete çıkarılması, promosyonlar, davetler,vb) yapılması için de gönüllüleri veya alt grupları kullanırlar (" The story of a CSA in Stroud – Stroud’da bir TDT’nin hikayesi”nin 4. Bölümüne bakın).

Çekirdek grupta kimler yer almalıdır?

Çekirdek grup üyeleri normalde üyeler tarafından, üyeler arasından seçilir. Bazı TDT grupları çiftçileri de bu gruba katmayı tercih eder. Diğer bazıları tarla sahiplerini de bu gruba katarlar. Bir TDT projesi tarla sahibi ve/veya çiftçiyi eğer bu gruba katmak fikrindeyse, farklı ilgileri olan bu grupların nasıl birlikte çalışacağı konusunda açık anlaşmanız olmalıdır. Her ne kadar ilk başta TDT grubunuz ve tarla sahibi dostça işe başlayabilirse de, eğer sonradan tarla sahibi ile TDT grubunun ilgileri arasındaki uyumsuzluk açığa çıkarsa bir takım istenmeyen durumlar ortaya çıkabilir. Bunu engellemenin yollarından biri tarla sahibiyle yazılı anlaşma yaparak çekirdek grup toplantılarının hepsine olmasa da çoğuna oy kullanmayan bir üye olarak katılmasını sağlamaktır. Bu tür bir anlaşma yapılırken TDT grubuna katkısı olan tüm tarafları (toprak sahipleri, çiftçiler, topluluk üyeleri, ve bunun dışında işin içinde olan herkes) toplayıp şu konularda olabildiğince açık olmaları konusunda yüreklendirebilir:

Projeden ne istiyorlar?

Projeye ne sunabilirler?

Projeye sunumlarının sınırı nedir?

Bu konular açıklığa kavuştuğunda, projeye gelecekte rehberlik sağlayabilmek üzere bir anlaşma halinde kaleme alınabilir. Bu anlaşma metni, proje ilerlerken değiştirilebilir ve yeniden yazılabilir. “Stroud Slad Farm” topluluğunun iki anlaşması vardır; biri tarla sahibi, diğeri de çiftçilerle.

Çekirdek grubun büyüklüğünü düşünmek de önemlidir. İş yükünün birkaç kişi tarafından paylaşılması için grup yeterince büyük olmalıdır. Fakat çok büyük olursa karara varma süreci aksayabilir. “Stroud Community Agriculture” 5-9 üyeden oluşan çekirdek gruplar yapar ve içinde her zaman çiftçilerden en az biri oy kullanabilen üye olarak yer alır.

Çekirdek grup nasıl karar alır?

Bir çok topluluk grubu bunu ortak karara varma sistemi ile yapar. Böylece kimse karardan zarar görmez. Bu sistem herkesin işine yarayan ve onunla yaşayabilecekleri bir karar alınana kadar üzerinde çalışmaktan geçer ve sabır ister (herkesin hemfikir olması gerekmez). Bu süreç büyük sabır gerektirir, ancak bu kadar popüler oluşunun sebebi, kararların pek kimsede adaletsizlik hissi uyandırmamasıdır.

Uzlaşma süreci bütün üyelerin veto haklarını kullanma konusunda akıllıca düşünceleriyle bir sonuca ulaşabilir. Uzlaşma konusunda daha fazlası için “The story of CSA in Stroud – Stroud’da bir TDT’nin hikayesi” web sitesine bakın.

4.3 İletişim

TDT grubu üyeleri basitçe ürün satın almazlar, onlar kendi gıda destek süreçlerine katılmak ve bir çiftlik ile iletişimde olmayı isterler. İnsanları sürekli bilgilendirmek bu tür bir iletişimin devamlılığını sağlamanın anahtarıdır. İdeal olarak TDT grubu üyeleri çiftliği pratikte hayatları açısından mümkün olan en fazla sıklıkta ziyaret etmeye yönlendirilmelidirler. Alternatif olarak iletişim düzenli bilgi güncellemeleri ile sağlanabilir:

Haftalık paylaşım notları

Gazete

E-posta, web sitesi ve bloglar

Daha az sıklıkla da:

Üye anketleri: başlamadan, kısa ve uzun vadede

Üye el kitabı

Genel toplantılar

Katılımcı planlama organizasyonları ve muhabbet mekanları-kafeler, vb (Detaylar için bölüm 11'e bakın)

4.3.1 Haftalık paylaşım notları:

Her ürünün teslimi esnasında üyelere küçük notlar bırakmak güncelleme açısından en basit yoldur. Bu notlarda şunlara yer verilebilir:

Paylaşılacak ürünlerin listesi

Yeni ürün türleri ve çeşitleri. Bunların her biri için kökenleri ve kullanılışlarına dair ilginç hikayeleri de içeren bilgiler yazın.

Tarifler: O hafta paylaşılan sezonluk ürünlerin özellikle sıra dışı bilgiler içeren tariflerine yer verin. Ayrıca onlardan da kendi tariflerini iletmelerini isteyin.

Çiftlikteki son gelişmeler: Üyelere, ürün paylarını elde etmelerinde nelerin etken olduğuna dair kısa bir kesit sununuz.

(Bölüm 11'deki paylaşım notlarına bakın)

4.3.2 Gazete

Paylaşım notlarından daha az sıklıkla-belki yılda dört kez-çıkarılan gazete daha detaya girme fırsatıdır. Gazete ile üyeleri şu konularda bilgilendirebilirsiniz:

Çiftlik ve üretim metodları

Ürün dağıtımındaki değişimler

Üyelerin tarif önerileri

Fazla gelen ürünle ne yapılabilir – reçel ve turşu

Gelecekteki organizasyonlar

Gönüllü alımı

Topluluk aktivitelerinin promosyonu - yürüyüşler

Kitap eleştirisi ve tanıtımları

Kırsal konular ve tropik gıda hakkındaki gelişmeler

Gazete daha fazla zaman ve ilgi istediğinden onları basit tutun, fazla iddialı olmayın. Bir seferlik bir sayfa yazısı zaten bir çiftçinin zamanının hepsi demek olabilir. Alternatif olarak bir üye gazetecinin yerine geçerek üyelere düzenli biçimde bilgilerin dağıtılması sorumluluğunu almak isteyebilir.

Örnek gazete için Bölüm 11'e bakın.

4.3.3 E-posta, web siteleri ve bloglar:

İnternete olan ulaşımın artmasıyla birlikte bu yollar üyeler ile iletişim için çok kullanışlı oldularsa da tek alternatif olmamalıdır. Eski tarifler ve gazetelere web sitesinde yer verilebilir. Aynı zamanda üyeler linkler ile ürünler ve çiftliğe ait bilgilere ulaşabildiği gibi benzer grup ve organizasyonlardan destek de alabilir (CSA websitesinde Ek 11.1'e bakın). Blog, yazıların kronolojik (çoğunlukla geriye doğru) olarak sergilendiği web sayfasıdır. Blogların bir kısmı bir konu hakkında bilgi ve yorumları içerebildiği gibi, diğer bazıları da kişisel günlükler gibi işlev görür. İnteraktifirler; yorum eklenmesine ve kombine yazılar, fotoğraflara izin verir, diğer bloglar-websiteseleri ve medya kaynakları ile bağlantılıdır.

İnternet bazlı iletişimin dezavantajlarından biri de internet kullanmayan veya sık kullanmayan üyeleri dışlayabilecek olmasıdır. Bunu önlemenin yollarından biri üyelerin birbirleri ile dost olmasını sağlamak ve böylece internet kullananların kullanmayanları gelişmeler hakkında bilgilendirebileceği bir ortam yaratmaktır.

Bu yöntemlerden hangisi kullanılırsa kullanılsın üyelerin bilgiye nereden ulaşacağını bilmeleri önemlidir. Bunun için kendinizi çok hırpalamayın. Bir veya birden fazla yöntem kullanarak düzenli ve sürekli bir bilgi akışı sağlayın.

4.3.4 Üyenin el kitabı:

Yeni üyelere, sıkça sorulan soruların cevaplarını da içeren bir el kitabı vermek pratik bir şekilde şu bilgileri edinmelerini sağlayabilir:

Dağıtım ve toplama yöntemleri

Ürün çiftlikten alınıyorsa ne yapmak lazım?

Sıradışı sebzelerin tanıtımı ve onlarla neler yapılabileceği

Çiftlikte güvenlik, çocuklar

Organik tarımın prensipleri

Gönüllülük

4.3.5 Anketler:

Anketler TDT grubu üyelerinden geri bildirim almanızı sağlarlar. Sorular TDT hakkındaki fikirleri öğrenmenizi sağlayabilir; hangi gıdalar, ne miktarda üretilmeli ve nasıl dağıtılmalı gibi. Dahası TDT ev sahipliğinde gerçekleştirilen organizasyonlarından biriyle ilgili geri bildirim

alabilirsiniz. Bir sonraki gazetede elde ettiğiniz sonuçları ve bunların doğrultusunda gelecekteki eylem planlarını yayınlayarak İletişim döngüsünü tamamlayın.

TDT grubunun ilk başlangıçtaki üretimini belirlemek için üyeler ilk alınırken anket yapılabilir. Bunu takip eden sezon ortası veya sezon sezon anketleri yapılarak, hizmetin üyelere daha uygun hale gelmesi için uyarlamalar yapılmalıdır. Eklere bakın.

4.3.6 Genel toplantılar:

Genel toplantılar bütün TDT grubu üyelerini bir araya toplamak için iyi bir fırsattır. Bütün üyelere danışılarak ve fikirleri alınarak sadece yazılı iletişimle kararların alınamayacağı durumlar olacaktır. Genel toplantılar diğer tür organizasyonlar ile bağlanabilir (Bölüm 10'a bakın). Neyi başarmak istediğiniz konusunda açık olun. Nasıl iyi bir genel toplantı düzenleyebileceği konusunda ipuçları için Bölüm 3 (TDT grubu geliştirmek) ve 11 (toplantıyı etkili kılma rehberi)'ne bakın.

8.TOPLULUK DESTEKLİ TARIM İÇİN ÜRETİM YAPMAK

Yıl boyu mümkün olduğunca çok çeşitlilikte ürün çıkarmak, ekin rotasyonunu uzun süreli bir plan olarak koordine etmek, her üretici için büyük bir sorundur. Bu bölümde TDT için üretim yaparken dikkat edilecek bir kaç önerimiz olacak.

8.1 TDT için ne yetiştirmeli ve kim yetiştirmeli?

Neyin yetiştirilebileceğini, ulaşabileceğiniz toprağın kapasitesi, çiftçinin yetenekleri ve tecrübesi belirler. Bir sonraki adım ise üyelerin ne istediğinin listesinin oluşturulması ve sonrasında bunun bir ekim-dikim planına dönüştürülmesidir. Bunun için iki yaklaşım şekli vardır. Çiftçinin başı çektiği TDT modelinde toprak zaten hazır durumdadır ve bu toprakta ne yetiştirilebileceği üyelere de alınan önerilerle biliniyordur. Tüketicinin başı çektiği TDT modelinde ise toprağı olan veya olmayan bir üreticiye ulaşmadan önce kendileri için neyin yetiştirilmesini istediklerini biliyorlardır. Burada ürünlerin mevsimsel olduğu üyelere özellikle hatırlatılmalıdır. Hangi üyelerin gerçekçi bir şekilde yaklaştığı konusunda emin olun. Sezonluk üretimi bir sıkıntı olarak görmek yerine avantajlarını ve sunduğu fırsatları ön plana almak, bu şekilde çalışmayı ilgi çekici hale getirecektir.

Bir TDT, bir çiftlikte üretilebilecek neredeyse her şeyi sağlayabilir. Taze sebzeler TDT üretiminin merkezini oluşturur. Fakat et, süt, yumurta, yakacak odun gibi yan ürünler de depolama ve dağıtım koşulları sağlandığı takdirde TDT projesi içinde üretilebilir. Organizasyonu basit tutmak için her ürünü ayrı değerlendirmek daha kolaydır ve üyelere sezonluk hisse alma imkanı sağlar. Örneğin bir üye sebzeler ile birlikte haftalık yumurta almak isterken bir başkası sütü tercih edebilir.

8.2 Hisseler için ödeme yapmak

Bir diğer düşünülmesi gereken konu da üyelerin kendi payları için ne zaman ve nasıl ödeme yapacaklarıdır. En ideal yöntem herkesin yılın başında tüm yılın ödemesini yapmasıdır. Bu da birçok insan için pratik olarak mümkün olmayabilir ve hala sıkıntı verici bir konudur. Peşin ödeme yapmayı tercih eden üyelere indirim yaparak bu şekildeki ödeme planını desteklemek mümkün olabilir. Yine bir çok TDT grubu üyesi yıllık olmasa bile aylık olarak peşin ödeme yapmaktadır.

Bundan sonra ödemenin çekle mi, düzenli eft talimatıyla mı veya otomatik ödemeyle mi, ne şekilde yapılacağına karar verilmelidir. Çekle ödeme düzgün ve dikkatli bir takip gerektirdiğinden pek önerilmez. Düzenli eft talimatındaysa ürünlerin fiyatında değişiklik olduğunda üyelerin hepsinin talimatlarında düzeltme yapması gerekecektir. Bu ödeme şekli düzenli olarak tek tek takip gerektirmektedir. Otomatik ödeme talimatındaysa bir kez talimat verildikten sonra sık sık takip etmeniz gerekmez ancak banka tarafından yıllık bir kaç yüz pound

masraf çıkarılabilir.

TDT organizasyonu ile üyeler arasında bir sözleşme yapılması çok önemlidir. Böylece iki taraf da üyeliğin sonlanması halinde neler olacağını açık bir şekilde bilir. Örneğin üyelerden ödeme talimatlarını iptal ettirmesi için başka sebepler olmadığı takdirde, üyeliklerini feshetmeden 3 ay öncesinden haber vermeleri istenebilir.

8.3 Ürün planlama

Ekin yetiştirme sezonunuz ne kadar sürüyor? Kaç kişiye tedarik sağlıyorsunuz ve ne yetiştireceksiniz? Bütün bu sorular bir ürün planı geliştirirken cevaplanması gereken sorulardır.

Ürün planlaması, uygun ürün rotasyonları içermek zorunda olup, üretkenlik oluşturan ürünlere olanak tanıyacaktır. Bu plan sayesinde her bir ürün grubu için uygun araziler ortaya çıkmış olacaktır. Bu ürün grupları içinde yetişen her bir sebzenin miktarı tadına, konumun uygunluğuna ve üye sayısına göre planlanabilir. Çok az sayıda bahçecilik kitabında çeşitli ürünlere ait beklenen hasat miktarına dair bilgiler bulunmaktadır. Dikim zamanı ve yetişen ürün miktarıyla ilgili doğru bilgiye sahip olmak bir sonraki ürün planını yapmak için büyük önem arz eder.

Bir sebze kutusu gönderim sistemi için üretim yapmakla, TDT için sebze yetiştirmek bir çok noktada birbirine benzer ve bu konuda yardımcı olacak referans kitaplar bulunmaktadır. Bunun için Soil Association 'ın "Sebze Kutusu Gönderim Sistemi Nasıl Oluşturulur" yayınına bakabilirsiniz.

Her bir üründen üyeleriniz ne kadar tüketir?

Üyeleriniz arasında bir anket düzenlemek, insanların neyi sevip neyi sevmediğini öğrenmek açısından iyi bir yoldur. Bu sayede ne miktarda üretim yapmanız gerektiğine dair ipuçları elde edebilirsiniz. Şimdi 11. Bölümdeki örneğe bir göz atın. Sebze kutusu gönderim sistemi için çalışan üreticiler iyi bir tavsiye kaynağıdır (bilgi ve eğitimle ilgili Soil Association ile irtibata geçin). Bu kitap size hasat paylaşımında gereken meblağlarla ilgili de bilgi vermektedir. Ayrıca kültürel ve beslenme tipiyle ilgili olarak içeriklerde değişiklikler olabileceğini unutmayın; bazı sebze kutusu gönderim sistemi üreticileri, muhtemelen nişasta ihtiyacı daha çok pirinç veya ekmekten karşılandığı için patatese olan talepte düşme olduğuna dikkati çekmektedirler. Ayrıca bizler daha fazla taze yeşillik tüketiyoruz.

Genel olarak üyelerinize sebze paylarının içeriğiyle ilgili seçme şansı vermemek daha iyi olmaktadır. Ancak siz yine de bir "takas kutusu" veya "hediye kutusu" gibi insanların istemedikleri sebzeleri bırakabileceği veya içinden istediklerini alabilecekleri, değiş tokuş yapabilecekleri bir imkan sağlayabilirsiniz (bu kutu ayrıca üyelerin kendi bahçelerinden fazla ürünlerini bağışlayacakları bir yer olarak da kullanılabilir).

Buna benzer tahmini bir karışık sebze grubu sezon boyunca her hafta yapılabilir; miktar ve dikim zamanı gibi hususlar geçmiş tecrübelerle göre yeniden planlanabilir. Bir ürün planlama şeması oluşturmak; her bir ürün için hasat periyotlarının takip edilmesi ve yetiştirme sürelerini göz önünde tutarak dengeli bir ayarlama yapılabilmesi için iyi bir yöntemdir. Talebin devamlılığını ve sağlıklı

bir beslenmeyi sağlamak için sezon boyunca ürün portföyü içinde 9 - 15 çeşit farklı ürünün hasat edilebilir olması için çaba göstermeniz gerekir.

Planlamanızda size yardımcı olacak bir çok güzel referans bulunmaktadır.(Ek 11.3'e bakın) "HDRA Cooks Garden Planner" kullanışlı bir grafiktir, ayrıca "The Biodynamic Farming and Gardening Association"ın web sitesinde de ürün planlamaya yönelik kullanışlı araçlar bulabilirsiniz. (Ek 11.2'ye bakın). Yılın 12 ayında da üretim mi yapacaksınız? Eğer niyetiniz buysa iklimin ürün yetiştirmek için uygun olmadığı dönemler için önlem almalısınız. Şu soruyu da sormalısınız; Mayıs ve Hazirana denk gelen "açlık dönemi"ni kısaltmak için bir şeyler satın alacak mısınız?

Bazı ürünlerin alınmasının planlanması ve bütçelendirilmesi üründeki hata ve kayıpların azalmasına sebep olurken arazi yönetimi ve bir TDT projesinin gereklilikleriyle ilgili deneyim kazanma süresini de kısaltır.

8.4 Sezonu Uzatma

Dikim zamanlarını bölmek, farklı çeşitlerle çalışmak, ürünlerin korunması ve depolanması bunların hepsi sezonun uzatılması anlamına gelir. Ürünlerin dikim zamanlarının farklı dilimlere ayrılması sonuçta hasatın da farklı zamanlarda yapılabilmesini sağlayacağından, bir ürün grubuyla piyasanın boğulmasını engellemiş olur. Ürünlerdeki çeşitlilikse yılın farklı zamanlarında hep iyi sonuçlar doğurur. Sezonu uzatabilmek için ürün seçiminde hem erken, hem de geç hasat edilen cinsleri seçin. Sera içine almak gibi ürün koruma yöntemleri erken ekim yapmanızı ve kışın bile ürün alabilmenizi sağlar. Patates, soğan, havuç gibi kök bitkiler benzeri bazı ürünler depolamaya uygundur. Balkabağı ve diğer kabak çeşitleri de depolamaya uygundur. Ayrıca eğer dondurulmuş şekilde depolama yapabilecek imkanınız varsa lahanalar gibi bir çok yoğun sebze depolanabilir.

Oniki ay boyunca sebze üretimi yapmak isteyenler için uygun tünel seralar ve korumalı alanlar elzemdir. İki yetişkine yetecek kadar ürün için 4-5 m² alanın yeteceği tahmin edilmektedir.

8.5 Diğer çiftçilerle ortak çalışma

TDT projeleri, üyelerin istediği çeşitlikte üretim yapabilmek adına diğer yerel çiftçilerle bağlantı kurmak için büyük bir fırsattır. Örneğin siz sebze yetiştirmeye konsantre olmuşsunuz ancak süt ve süt ürünleri talebi de varsa, bunu etrafınızdaki başka bir çiftlikten çözebilirsiniz. Ya da komşu çiftlik çok büyük toprağa ve makinelere sahipken, sizdeki ürünün cinsi daha değerli olabilir. Sizin TDT projeniz, etrafınızdaki çiftliklerin ürünlerinin de yerel veya bölgesel dağıtımında bir üs gibi çalışabilir. Doğal olarak bu daha çok harcanan zaman ve daha hassas bir yönetim anlamına gelir. Organik üretim yapan çiftliklerin etraflarındaki yerel çiftliklerle ortaklık yaptıkları, özel makineleri paylaştıkları, organik üretime geçişlerini sağladıkları, çiftlikler arası ürün rotasyon planlaması yaptıkları bir çok örnek mevcuttur.

“Stroud Food Hub” adlı çiftlik bu ortak çalışma fikrini bir seviye yukarı taşımış ve yerel üretici ile yerel tüketicileri arasında üyelik sayesinde ortak çalışma alanı yaratmıştır. Bu çiftlik tüketicisiyle üretici arasında doğrudan satış bağlantısı oluşturmuştur. Ayrıca üreticiler arasında sosyalleşme, birbirlerine pratikte destek olabilme şansını artırmaktadır. Daha fazla bilgi için nick.weir@localfood.org.uk adresine bakabilirsiniz.

8.6 İşçilik

Kim çalışacak?

Aşağıda da bahsedeceğimiz gibi, bir TDT projesinde gönüllü çalışan bulmak çok önemlidir. Bir grup insan çok kısa sürede şaşırtıcı işler yapabilir ve bu ayarlanabildiği takdirde gerçekten faydalı olacaktır. Çiftçinin gözünden bakıldığında ödeme yapsa bile bu yol çok güvenilir değildir. Gönüllülerden gelen yardım paha biçilmez olacaktır ancak, siz de zamanı iyi ayarlamak, kişilere tek tek sorarak kişiye özel bir program yapmak zorundasınız. Kimin hangi günler uygun olacağını tam olarak tespit edene kadar iş kaybı söz konusu olabilir. Ayrıca insandan insana değişen deneyim ve kapasiteyi de hesaba katmak zorundasınız.

Bir TDT projesi için üretim yapacak çiftçinin bahçecilik yetenekleri kadar sosyal becerileri de önemlidir. Çiftçi, üyelerle konuşacak ve çiftlikteki yeniliklerden haberdar edecek kadar onlara vakit ayırmalıdır. Bu durum bir çiftçinin iş hayatını hem zenginleştirir hem de zorlaştırır. İnsanların TDT projesiyle bir çiftlikte farklı veya özel ne yapıldığına dair ilgisi ve coşkusu, eninde sonunda projeyi ya başarılı ya da başarısız yapacaktır. İnsanların bu ilgisini beslemek ve teşvik etmek çok önemli olsa da, yılın yoğun olduğu dönemlerinde bu fazladan yük zorlayıcı olabilir. Çiftlikteki gelişmeleri insanlarla paylaşabilmek için gazetede köşe yazıları ve ilanlar ile duyurmak ya da, bir internet sitesi üzerinde güncellemeler yapmak icap edebilir.

Çiftlik üyeler için hemen hemen her zaman ulaşılabilir olmalıdır, sonuçta burası onların çiftliği. Bazı TDT tesisleri bezelye veya pancar yaprağı gibi bazı sebzeleri "kendi ürününü kendin topla" modeliyle üretebilirler. Üyeler düzenli olarak çiftliğe gelmiyor ve kendi sebzelerini toplamıyorsa, çiçek veya bazı sebzeleri toplayabilecekleri "kendi ürününü kendin topla" alanı yaratmak, çiftlikte ev sahibi oldukları duygusunu yaratabilir.

Böyle bir kullanım şeklini desteklemek, çiftliğin her zaman düzenli ve güvenli olmasını zorunlu hale getirecektir. Bütün aletlerin, özellikle insanların ana erişim noktalarındaki kaza ihtimallerini en aza indirecek şekilde güvenli olduğundan emin olmalısınız ve insanlara orda oldukları için memnun olduğunuz, orda olmalarının bir şeye mani olmadığı hissini vermelisiniz. Tuvalet ve el yıkama alanları oluşturulmalı ve bu alanlar insanların oturup sohbet edebilecekleri alanlara dönüştürülmelidir. Nadiren de olsa sağlık ve güvenlik kontrolleri yapıp, herhangi bir olası tehlikeye karşı uyarı levhaları konmalıdır.

Bir TDT projesi için diğer bir önemli nokta da bütün üyelerin işletmenin yürütülmesinde sorumluluk sahibi olmalarıdır. Pratikte bu sorumluluğu alma hevesi, çiftçi dahil çok az üye

tarafından hissedilir. Karar verme süreçleri bazen çiftçi için sinir bozucu ve çok sıkıcı olabilir. Aslında TDT işletmesinin çekirdek grubu ile çiftçi arasında net bir şekilde, çiftçinin hangi konularda tek başına karar alabileceğinin önceden belirlenmesi çok önemlidir. Böyle bir anlaşmaya varmak harcama limitleri, ürün ve çiftlik planlamasıyla ilgili kararların büyük bölümünü çiftçiye bırakabilir. Taraflar arasında iletişimin net ve açık olması çok önemlidir. Anlaşmanız ne kadar açık olursa olsun, nadiren de olsa çatışmaların olması ve bazı meselelerin yeniden çözümlenmesi kaçınılmazdır. Bütün bu tartışmalar, çatışmalar, karar verme süreçleri, iyi niyetle yaklaşıldığında bir TDT projesini güçlendiren ve başarıya ulaştıran etkenlerden olacaktır. Çiftçi ile TDT projesinin çekirdek grubu arasındaki anlaşmada netleştirilmesi gereken diğer bir konu da çiftlik ve projenin finansının yönetiminden kimin sorumlu olacağıdır. İşletmeyi düzgün bir şekilde sürdürebilmek için çiftçinin günlük banka işlemleri için ödeme yapabilmeye ihtiyacı olacaktır. Yıllık bütçenin oluşturulmasında çiftçinin de çekirdek grup kadar olayla ilgili olması gerekecek; bu durum harcama limitleri ve finansal sorumluluk konularına açıklık getirecektir.

Çiftçi veya üreticiyi istihdam etme

Uygun bir çiftçi yada üretici istihdam etme ihtiyacınız varsa, tarım ve bahçecilikle ilgili yayın yapan uygun bir kuruluşa ilan verebilir (Ek 11.4'e bakın) ya da çiftçilik ve bahçecilik okullarına ulaşabilirsiniz. Diğer TDT projeleriyle, sebze kutusu gönderim sistemleri ile irtibata geçmeniz de sizi uygun adaylara ulaştırabilir. Adayların organizasyon yetenekleri ve kontrolü paylaşmak için motivasyonları yüksek olmalıdır. Sezonun en yoğun olduğu dönem boyunca ekstra yardıma ihtiyaç olabilir. Bir TDT projesine üretici ararken diğer bakılması gereken özellikler;

* daha önceki çiftlik tecrübeleri nedir?

*organik veya biyodinamik tarımla ilgili tecrübeleri var mı?

* münferit olarak veya büyük gruplar halinde diğer insanlarla çalışabiliyorlar mı?

* gönüllü yönetimi (aşağıda anlatılmıştır)

*toplumla alakadar ve konsensüs sağlama aşamasında çıkacak sorunlarla çalışmaya istekli olmaları.

*yeteneklerini geliştirme konusunda istekliler mi?

Üyeler

Üyelere kendi yiyeceklerini üretebilme şansı verilmelidir. Bu tamamen gönüllülük esası ile veya TDT projesindeki hisselerinin karşılığı olarak da olabilir. Ancak gönüllülerin yardımlarına güvenerek ciddi çiftçilik faaliyetleri yapmak pek akıllıca olmaz, bunun yerine onlardan gelen desteği hediye (bonus) olarak düşünmek daha mantıklı olacaktır. Üyelerin mutlaka üreticinin veya çiftçinin refakatine, nezaretine ihtiyaçları olacağından; bazı günlerin çalışma günü olarak belirlenmesi ya da gün içindeki bazı zamanların önceden belirlenmesi, bu zamanlar için fikirlerin önceden hazırlanması tavsiye edilir. Organize olun!

TDT grubu içinde insanların zaman ve yeteneklerini değiş tokuş etmelerini sağlamak için değişik yöntemler kullanılabilir. Örneğin "LETS (Local Exchange Trading Scheme)" denilen yöntemde insanlar kendi aralarında bir para birimi oluşturur ve yeteneklerini buna göre satarlar. Bir diğeri;

Amerika'da yeni uygulanan bir yöntem olan "Time Banking" 'te para birimi, gönüllü olarak çalıştığın saattir. Böylece bebek bakmak veya yaşlılar için alışveriş yapmak yeni bir para formu olur.

Bu yöntemlerle ilgili daha fazla bilgi ve yazılım için "New Economics Foundation"ın web sitesine bakabilirsiniz. (bakınız ek 11.2)

Gönüllüler ve acemiler

Daha sürdürülebilir ve tatmin edici bir hayat stiline geçme şansı isteyen bir çok insan vardır. Bir TDT projesi de yeni girişimcilere toprağa erişim imkanı kazandırması ve daha bilinçli bir topluluk tarafından desteklenmeleri açısından bir şanstır. TDT girişimcileri sosyal bir çevre içinde tarım ve yetiştiricilik üzerine pratik yaparak çok değerli deneyimler kazanırlar. Gönüllü ve çırakların varlığı, neredeyse bütün TDT projelerinde rastlanan bir özelliktir. "Soil Association" kuruluşunun çıraklık projesi bir TDT projesinde çıraklarla çalışırken sizlere çok yardımcı olacaktır.

Bir TDT projesinin en önemli parçası üyeleri çiftlikteki işlerden (ve projenin bir bütün olarak işleyişinden) haberdar etmektir. Bazı TDT çiftlikleri bunu zorunluluk haline getirmiş ve yılda bir kaç kez 3-4 saatlik nöbetler istemektedirler. Tabi bu durum bazı kişilerin bu işten caymalarına sebep olmaktadır. Bu kuralı benimseyeniz de benimsemeyeniz de, gönüllülere yapısal imkanlar sağlamak "topluluk olma" ve "sahiplenme" duygularının oluşturulmasını ve kıymetli işlerin ortaya çıkmasını sağlayacaktır.

Gönüllülere ayrılmış işler; anlaşılır, basit ve bir sonuca ulaşacak işler olmalıdır. Açıklama ve müdahale gerektiren bir sürü küçük küçük iş yapmak pek faydalı olmaz. Bunun yerine herkesin istediği ölçüde katılabileceği daha büyük işler (çapalama veya kazma gibi) yapmak daha uygun olacaktır. Böylece katılımcı sosyalleşmek için de daha özgür olacaktır. Gönüllülere bahçe aletleri ve eldiven verilmesi, ayrıca başlarında iş boyunca nezaret edip gereken direktifleri verecek birinin olması da iyi olur. Ayrıca gelen insanları karşılayacak ve onlara göz kulak olacak birinin bulunması da iyi olacaktır. Patates toplamak, tırpanlama yapmak ya da ambar inşa etmek gibi işler kalabalık gönüllü gruplarının birlikte çalışabilmesi için uygun olabilir. Bunlar TDT projesinin şekillendiği yıllar içinde topluluk bilincini oluşturmak için çok önemlidir.

Bazı TDT projelerinde anne babalar yetişkin projelerine katılabilsin diye onların çocukları için de özel etkinlikler geliştirilir. Çocuklar çiftlik içinde olmayı sevdiklerinden, birinin nezaretinde onlara küçük görevler verilebilir.

Kanunlar gereği herhangi bir iş başlamadan önce bir risk değerlendirilmesi yapılmalıdır. Uygulamaya geçtiğinizde, iş başlamadan önce gönüllülere açık bir şekilde talimatlarınızı verin ve potansiyel tehlikelere karşı uyarın. İlk yardım kitleri ulaşılabilir yerlere konmalı, tuvalet ve el yıkama alanları kullanılabilir halde olmalıdır. TDT çiftliğinizin mali sorumluluk sigortası olmalıdır.

İş sona erdiğinde yiyeceklerin paylaşılması, sosyalleşme ve insanların birbirlerini tebrik etmesine izin verecek kadar bir süre ayrılması çok önemlidir.

Gönüllüler kısa dönemli olmalarına rağmen çok yakından takip ve gözetim isterler.

Gönüllülerin hizmetleri karşılığında onlara yemek ve kalacak yer sağlamak adil bir ödeme şekli gibi görünse de, bu süreçte onların aynı zamanda çok kıymetli bir deneyim kazanacak olmaları nedeniyle onlardan konaklama ücreti alabilirsiniz.

WWOOF (Organik Çiftliklerdeki Gönüllü İşçiler) gönüllüleri organik çiftliklerle buluşturan uluslararası bir ağıdır. (Ek 11.2'e bakın). Ayrıca başka uygun yayın organlarında gönüllü ilanına çıkabilirsiniz (Ek 11.4'e bakın). Muhtemelen ilanınıza cevap olarak, daha önceki gönüllülük işlerinden iyi referansları olan birileri sizinle irtibata geçecektir.

8.7 Gönüllü yönetimi - çiftçi üzerindeki etkisi

Gönüllü yönetiminde en sık yapılan hatalardan biri yeteri kadar açık bir anlaşma yapmamak ve bunun sonucunda uygulamada başarısız olmaktır. Bu durum muhtemel gönüllünün ücretsiz olarak zamanını harcamasına karşılık, yöneticinin minnettar ve nazik olması gerektiğini düşünmelerinden doğmaktadır. Ayrıca gönüllülük durumuyla ödeme anlaşmalarının birçok benzerlikleri vardır:

- * iki taraf da bu işten çıkar elde eder (gönüllü burada olmaya değer bir şey görmese burada olmaz zaten, onu motive eden bir şeyler olmalı)
- * gönüllü ne olacağını ve nasıl olacağını bilmek ister. Aksi takdirde yaptığı işler verimsiz olur, motivasyonları düşer ve herkes kaybeder
- * iş düzgün yapılmıyorsa gönüllü doğrusuna sevk edilmelidir. Bu şekilde gönüllü hem öğrenecek hem de kötü iş yapıldığını gören diğer gönüllüleri demotive etmeyecektir.

Ç.N: "Vegetable Box Scheme (Sebze Kutusu Gönderim Sistemi) başta İngiltere olmak üzere bir kaç ülkede uygulanan ve üreticiden tüketiciye taze sebze meyve zinciri oluşturan bir sistemdir. Bir kutu içinde bir çiftlikte yetişen sebze meyveler karışık olarak satılır, çoğunlukla organik sertifikalıdır."

9. HİSSELERİN YÖNETİMİ

Paylaşım terimi sadece TDT’de üyelerin tüm hasattan pay alması durumunda uygun olmakla birlikte, TDT grubu üyelerinin düzenli bir şekilde tarım ürünlerinden faydalanması da uygun bir terim olacaktır. Bu bölümde paylaşımların nasıl fiyatlanacağını, hasat sonrası dağıtımının (ürünlerin yıkanması, paketlenmesi, dağıtımı) nasıl yapılacağını göz önüne aldık. TDT paylaşımlarının dağıtımında üç grup sorumluluk olabilir; çiftçiler, üyeler ve TDT dışı insanlar.

9.1 Paylaşımların fiyatlandırılması

TDT başarısızlığının en sık nedeni paylaşımların düşük fiyatlandırılmasıdır. Paylaşımların fiyatı tüm üretim maliyetlerini ve çiftçi ya da yetiştiriciye verilecek uygun ücretleri (yevmiye) kapsamalıdır. TDT paylaşımlarının ücretlendirilmesinde genelde iki yaklaşım vardır. En basiti ev halkının bir haftalık yaklaşık tüketim miktarının ne olduğunun bulunması ve bunun piyasa fiyatları ile eşit şekilde sağlanabilmesidir. Bu metod üretici tarafından yürütülen kutu gönderim sistemleri tarafından sıklıkla kullanılmakla birlikte bu fiyatlara üretip üretemeyeceklerini ancak deneyimli üreticiler bilebilirler.

Yeni TDT uygulamalarında belki de sezon başında bütçe yapmak en doğrusu olabilir. Bu, yıl boyu gerçekleşen finansal gelişmelerin karşılaştırmalı izlenmesi için kullanılabilir. Böylece belirgin bütçe aşımı ya da tasarruflara dikkat çekilebilir ve TDT üyelerine daha fazla öngörü sağlanabilir. Üyelerin daha fazla sorumluluk alma konusunda hemfikir olduğu organizasyonlarda (hissedar TDT), güncel fiyatların kayıtları tutulmalı ve açıklar ücretlendirilebilmeli veya bütçe fazlaları geri ödenebilmeli veya bir sonraki sezona saklanabilmelidir.

Paylaşımların değerlerinin belirlenmesinde hangi metod kullanılırsa kullanılsın, mevcut piyasa koşullarına uygun düzeydeki fiyatlandırma konusunda kararlı olunmalıdır. Bu bilgiler internetten araştırılabilir. “Stroud Community Agriculture”da, iki erişkin için gelire göre değişmekle birlikte düzenlenen aylık paylaşım gideri 30-40 Sterlin ve dört kişilik bir aile için de ayda 45-55 Sterlin’dir (2008). Paylaşımların ücreti özellikle TDT konsepti ile yeni tanışan potansiyel üyelere ulaşmak istiyorsanız üyelerin beklentilerini karşılamalıdır. Bu, bazen hisseler destek için ürün satın almak gerekeceği (ve yazın diğer metodlarla satmak üzere ürün fazlası olabileceği) anlamına gelebilir.

TDT ekonomik ölçeğinin üyeliklerin artması ve sabit fiyatların daha, daha fazla üyeye yayılması ile her yeni üyenin operasyonun yararına katkı sağlayarak büyüyeceği akılda tutulmalıdır. Bu nedenle yeni bir TDT uygulamasında fiyatların en az düzeydeki üye ile sürdürülebilecek düzeyde ayarlanması akıllıca olur. Üyelik sayısı arttıkça paylaşımların fiyatları düşürülebilir.

9.1.1 Düşük gelirli üyeler

Eğer alıcıların gıdaları üretilmeden aylarca önce ödeme yapmak için yeterli mali kaynakları yoksa ya da hiç alım gücü yoksa ne olacak ? Aşağıda düşük alım gücü olanlar için bazı öneriler mevcut:

- Ödemelerin uzun vadeli taksitlerle yapılması
- Değişken ücretlendirme önerisi
- Dönüşümlü borç fonu oluşturulması
- Ucuz ya da ücretsiz paylaşım önerisi; bu paylaşımlar organizasyon veya üyeler tarafından bağışlanabilir ya da paylaşımlarına fazla fiyat ödemeyi kabul eden üyelerin fazladan

yaptıkları ödemelerin ücretsiz paylaşımlara harcanması koşulu konulabilir

- TDT çekirdek grubu belli oranda burs fonu oluşturmaya karar verip, bu bursu düşük gelirli üyelerin alacağı ucuz paylaşımlara harcayabilir
- Düşük gelirli üyelerin paylaşım işlerinde çalışmalarına izin vermek, bu işler tarım işleri olabileceği gibi yönetim ve dağıtım işleri de olabilir.
- Tasarruf grupları
- Mali bütçeye ücretsiz ya da subvanse edilen paylaşımlar eklemek
- Düşük bütçeli üyeler için bir ya da birden fazla hisse bedeli ödeyebilecek üyeler kaydetmek

9.2 Mahsulü nasıl dağıtmalı?

TDT başarısında yiyeceklerin tarladan katılımcıların evine, çevreye duyarlı yöntemlerle ve üyeler için kullanışlı şekilde getirilmesi en önemli faktördür. Bu, aynı zamanda üyeler ve çiftçiler arasındaki etkileşimde en önemli fırsattır. Bu işlemi yapış şekliniz; tarlanın yeri, uygun transport şartları ve üyelerin katılım derecesi gibi kendinizin ayarlayabileceği koşullar tarafından belirlenir. Eğer üyeler kendilerinin gıdalarını sağlamak yolunda işe dahil olduklarını ve sorumluluk aldıklarını hissederlerse, TDT çok daha başarılı olmaktadır. Bunun için çaba sarf edin ancak üyelerin zamanı ve yaşam tarzlarına mümkün olduğunca uyum sağlayacak esnekliği gösterin.

Tarladan ürünlerin toplanması

Çiftçiler için en kolay yöntem, üyelerin kendi ürünlerini tarladan toplamalarıdır. Bu aşamada ürünlerin kişisel olarak bölüşümünün yapılması da gerekli değildir. Bu TDT’de en düşük maliyetli yöntemdir, çünkü ürünlerin çanta ya da paketlere konulmasında çok az işçi kullanılmış olur. Bazı TDT grupları her üyenin haftalık alacağı paylaşım miktarının yanı sıra bu konudaki bilgileri de içeren listeler hazırlarlar. Üyeler daha sonra toplanan ürünlerden paylarını kendileri ayırırlar. Bu, paketleme süresini üyeler arasında dağıtır ve buna göre üyelere seçim yapma derecesi verir. Eğer ihtiyaçtan biraz fazla ürün toplanırsa, en son toplayan üye dahi seçip alabilir. Daha fazla seçim yapılabilmesi için, her ürün için değiş tokuş kutuları yapılabilir ve üyeler arasında değişim yapılması sağlanabilir ya da basitçe insanların istediklerini alıp bırakabilecekleri hediye kutuları yapılabilir. Böylece üyeler hediyeye kutularını kullanmayı seçerek kendi payları ya da bahçelerindekileri sunmayı da seçebilirler.

Tüm üyelerin tarladaki toplama işlemine katılmasının dezavantajı tarlalara gidiş gelişlerde kullanılacak araçların çevre üzerine olumsuz etkileridir. Bu etkinin azaltılmasının bir yolu ise üyelerin izni ile adres ve telefon numaralarının paylaşılması ve üyelerin birbirleri için de tarladan toplama yapmaları olabilir.

Ürün dağıtım noktaları

Eğer TDT üyeleri tarlaların yakınında yaşamıyor ise, dağıtım için ürünler bir ya da birden fazla elverişli noktada toplanabilir. Bu noktalar, eğer garaj gibi uygun yerleri varsa üyelerin evleri, kilise ya da toplumsal merkezler veya TDT grubunun ticaret de yapabileceği çiftçi pazarları dahi olabilir. Ürünler yığın halinde veya kişisel olarak bölünmüş şekilde getirilebilir. Dağıtım noktaları projede bir iletişim yolu olarak belirlenmemiş olsa da, üyelerin birbirleri ve çiftçilerle karşılaşabileceği değerli bir sosyal fonksiyona sahip olabilir.

Bu seçim çevreci görülmektedir çünkü tek bir araç tek bir seferde tüm paylaşımları getirmektedir. Paylaşımların paketlenmesi ve dağıtımını bir zaman ayırmayı gerektirir. Ancak tarlalarla iletişimin olmaması üyelerin tarlaların ortakları olduğu hissini, rengarenk ürünlerin gelişiminin görülmesi

hissini yok edebilir. Üyeler çiçekler sebzeler gibi kendi ürünlerini toplama faaliyetini özleyebilirler.

Eve Dağıtım

Bu yöntem pek çok sebze üreticisi tarafından başarı ile yapılmaktadır. Sebze paketleri doğrudan üye evlerine dağıtılmaktadır. Bu yöntemde üyelerin sürece katkısının en aza inecek olması hem avantaj hem de dezavantajdır. TDT'nin ana fikri olan tüketici üretici iletişimi kutu gönderim sisteminde çok az ya da hiç olmayacaktır ve bu nedenle bir TDT olmanın anlamı dışında kalınacaktır.

Eve iletimin bir yararı da zamansızlık nedeniyle TDT aktivitelerine katılamayanları desteklemesidir. Eve iletimi önerekseniz, bu seçim içerisinde tüm maliyetlerin (tartma, paketlenme, taşıma) olduğundan emin olmalısınız.

10. ÇİFTLİK AKTİVİTELERİ

TDT, gıda üreticileri ile tüketiciler arasındaki bağlantıyı güçlendirmek için üyelerin üretim alanlarını ziyaret etmelerini teşvik etmelidir. Bu tür ziyaretlerin, tarladan ürün toplanacağı veya özel başka bir organizasyonun yapılacağı zamana denk getirilecek üzere kararlaştırılması pratikte daha iyi olacaktır. Böylece etrafa göz kulak olacak insanlar olacaktır ve bu da sigorta yükümlülüklerini basitleştirecektir.

10.1 Açılış günleri Festivaller ve Kutlamalar

Çiftlikte hep beraber olmak için mevsimsel bir çok fırsat (bahar bayramı, yaz ortası şenliği, vb) vardır. Pagan ve Celtic festivalleri sezonlarında ve üretim zamanlarında yapılmaktadır. İnternette çok miktarda festival önerileri bulunmaktadır. Tarımsal takvime göre başka aktiviteler de önerilebilir; kuzulama günleri, elma günü, bal kabağı günü gibi. Aşağıda bazı spesifik öneriler sunulmuştur. (Soil Association Action Organic kitabından alınmış).

- Hasat zamanı
- Bitki ve kek takası
- Korkuluklar
- Buzağı adlandırma
- Yabani ot-yemiş toplama yürüyüşleri
- Gece yürüyüşleri
- Alan adlandırma
- Resim sergileri
- Lokal piknikler
- Devasa turtalar
- Gıda yolları ve resimleri
- Elma günü ve varyasyonları
- Çocukların sebze günü aktiviteleri
- Sümüklü böcek yarışı
- Buluşma noktaları
- Haritalar posterler
- Cam kutular
- Şarap yapımı
- Yemeklerle eski zamanlar

Organizasyonlar için sanıldandan çok daha fazla zaman ayrılması gerektiği için aktivite organizasyonunda sorumlulukların paylaşılmasına çalışılmalıdır. Bu amaçla çekirdek grup dışında, organizasyonlardan sorumlu bir alt grup oluşturulması ile yapılabilir.

10.2 Atölyeler

TDT'nin çekici yanı çiftliğe ve olanaklarına ulaşabilmektir. Bu TDT grubu üyelerine bazı yeteneklerini geliştirme imkanı da sunar. Sıra dışı, terk edilmiş bir geleneksel yöntemle yemek pişirmeyi ya da şarap yapımı, turşu kurulması, şişeleme, reçel yapımı gibi birlikte gerçekleştirilebilecek aktiviteler düzenlemeyi düşünmelisiniz.

Pek çok üyenin TDT grubuna katılım motivasyonu, yiyeceklerinin nasıl üretildiğini öğrenmek ve bu alanda sorumluluk almak konusundaki istekleridir. Organik tarım ve permakültür atölye

alışmaları, zellikle TDT organizasyonunda çalışmak isteyen üyeler arasında popüler olabilir.

10.3 Koruyucu destek çalışmaları

Üyeler iftlik çevresinde bazı koruyucu destek çalışmaları için teşvik edilebilirler. Yeni doğal yetiştirme alanları oluşturmak, ağaç ekimi, havuzlar kazmak, mevcut yetiştirme bölgelerini düzenlemek, ya da evre çiti yerleştirmeyi öğrenmek gibi çalışmalar yapılabilir. Bölgesel halkın yakacaklarını çıkardıkları ormanlık bölgenin ıslah çalışmalarına da katılabilirler. Orman alanı çalışması, ilintili diğer eğitimlerle de birleştirilebilir (motorlu testere kullanımı ve kömür yapımı gibi). Bölgesel doğal yaşam ve tarım grupları tarlada yapılabilcek çalışmalarla ilgili tavsiye ve yönlendirmelerde bulunabilirler (11.2).

10.4 Çiftlikteki ziyaretçiler

Çiftlikler, ocukların gıdalarının nerede ve nasıl üretildiğini görmeleri, hayvanlar ve bitkilerle ilgili pek çok Şey öğrenebilmeleri açısından harika yerlerdir. Ancak tehlikesiz yerler olmadığından, üyeler için bazı rehber dökümanlar hazırlanması önerilir.

Ziyaretçileri iftlik hayvanları, harç çukurları ve makineler gibi zararlı olabilecek Őeylerden uzak tutmaya çalışın. Yıkayıp temizlenmek için bir alan sağlanması ve hem çiftlik personelinin hem de ziyaretçilerin riskleri farkında olması önemlidir.

rn toplama ve çiftlik etkinliklerinin olduğu günlerde üyelerin çocukları için de meşguliyet yaratacak organizasyonlar düzenlenmesi, bu günlere üyelerin katılımını artırabilir.